

تعاون در ۷ ماهی که گذشت

جوان‌گرایی چرخ تعاون را به گردش درآورد

«بدون تردید کاری می‌کنیم که جوانان دانشمند پشت میز مدیریتی قرار گیرند». این جمله را محمد شریعتمداری در جلسه رای اعتماد خود به عنوان وزیر پیشنهادی تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بیان کرد؛ جلسه‌ای که در روزهای پراشتاب استعفای او از وزارت صمت برگزار شد و شاید کمتر کسی متصور بود که او بتواند از نمایندگان ملت رای اعتماد بگیرد اما به هر حال، این مهم ممکن شد و شریعتمداری با تجربه به طبقه یازدهم ساختمان آزادی رسید؛ جایی که تا پیش از او ساکنش در اختیار علی ربیعی بود. شریعتمداری پس از جلوس بر کرسی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، جملات و وعده‌های روز رای اعتماد خود را فراموش نکرد و در راستای جوان‌گرایی انتصابی درخور توجه داشت؛ او محمد کبیری ۳۱ ساله را به عنوان معاون امور تعاون خود منصوب کرد تا رکورد جوان‌ترین معاون وزیر دولت را به نام خود ثبت کند؛ انتصابی که بسیاری معتقد بودند شریعتمداری که خود در ۳۲ سالگی وزیر شد، حال قصد دارد راه را برای جوانان هموارتر از گذشته کند. بخش تعاون کشور از آن دست بخش‌هایی است که پس از ادغام سه وزارتخانه زیر سلطه کار و رفاه اجتماعی قرار گرفت و حقوقش مغفول ماند. شریعتمداری از همان روز اول با انتخاب چهره‌ای جوان که از فضا دانش‌آموخته اقتصاد نیز هست، نشان داد به دنبال تحول در این بخش است. امروز با گذشت هفت ماه از مدیریت کبیری و بازنگری کارنامه اجرایی او در این مدت می‌توان عنوان کرد محمد کبیری در بخش تعاون نمره قبولی گرفته است.

در هفت‌ماهه گذشته به‌ندرت پیش آمده که معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی آخر هفته‌های خود را در تهران و در محل کار سپری کند چراکه بازدید از تعاونی‌های مختلف، به‌ویژه مناطق محروم و در جریان قرارگرفتن مشکلات آنها در صدر اولویت‌های کبیری در روزهای نخست حضور در ساختمان شماره ۲ وزارت کار قرار داشت. مناطق محروم شرق و غرب کشور نخستین مقاصد او برای سفرهای استانی بود؛ سفرهایی که در آن تعاون‌داران بدون واسطه و بی‌فاصله مشکلات خود را با وی در میان می‌گذاشتند و کبیری برای حل مشکلات در همان محل دستورات لازم را صادر می‌کرد و برای آنکه این دستورات فقط کاغذبازی یا به زبان امروزی‌تر برای «شوآف» نباشد، یکی از مدیران کل خود را مسئول پیگیری می‌کرد تا مسئله را تا نقطه پایان پیگیری کند و نتیجه را گزارش دهد. اوج سفرهای استانی کبیری مربوط به دورانی بود که سیل، شربینی ایام نوروز را به کام مردم تلخ کرد. کبیری به نمایندگی از محمد شریعتمداری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دولت دوازدهم، عازم مناطق سیل‌زده در استان‌های شمالی و غربی کشور شد. استان‌های گلستان، مازندران و ایلام مقاصدی بودند که معاون امور تعاون از آنها بازدید کرد و در جریان مشکلات مردم سیل‌زده قرار گرفت. این بازدیدها بدون نتیجه نبود و کبیری در گفت‌وگویی با ایرنا، از تخصیص هزار و ۵۰۰ فقره وام قرض‌الحسنه فوری و ضروری پنج میلیون‌تومانی به سیل‌زدگان مازندرانی خبر داد. همچنین وی از آماده‌سازی چهار هزار بسته بهداشتی برای ۲۰ روستای سیل‌زده و پیش‌بینی بیش از هفت هزار بسته غذایی برای توزیع بین روستاییان این مناطق به‌ویژه شهرستان سیمرغ خبر داد. او در ایلام نیز ضمن پیگیری روند امدادسانی به آسیب‌دیدگان، به بررسی نیازهای ضروری منطقه پرداخت و دستور داد، در مدت ۴۸ ساعت نیازهای دارویی مناطق سیل‌زده احصا شود تا داروهای مورد نیاز از طریق شستا در اختیار آنها قرارگیرد. همچنین بانک توسعه تعاون و بانک رفاه کارگران موظف شدند به‌ترتیب ۵۰۰ و هزار وام پنج میلیون‌تومانی قرض‌الحسنه به مددجویان سیل‌زده بپزیرستی استان پرداخت کنند. از مصوبات این سفر می‌توان به مقررشدن بازسازی ۱۵۰ واحد مسکونی مناطق روستای چم‌شیر و پرداخت کمک بلاعوض حدوداً ۲۰۰ هزارتومانی به ازای هر خانوار از سوی استانداری ایلام و بانک توسعه تعاون جمعا به مبلغ صد میلیون تومان (۶۰ میلیون تومان به وسیله استانداری ایلام و ۲۰ میلیون تومان از سوی بانک توسعه تعاون) بعد از جمع‌آوری شماره‌حساب و دریافت مشخصات کامل مددجویان به‌زستی اشاره کرد. همچنین تعیین شد شرکت پتروشیمی ایلام به مدت شش ماه هزینه تیم محب و اورژانس اجتماعی برای ارائه خدمات روان‌شناسی برای حضور در مناطق سیل‌زده را تأمین و به همه بازنشتگان در مناطق سیل‌زده تسهیلات پنج میلیون‌تومانی تا پایان اردیبهشت‌ماه پرداخت کند.

طلوع شفافیت در بخش تعاون

شاید هر زمان که اسم تعاون مطرح شود، تصویری از یک بقالسی کوچک که روغن و شکر ارزان‌قیمت به فروش می‌رسد، در اذهان تداعی شود یا تعاونی‌های مسکن که با آلوده به مفاسدی هستند یا حداقل به نظر می‌رسد چندان تعهدی در انجام وظیفه خود نسبت به اعضا احساس نمی‌کنند. مبارزه با فساد در بخش تعاون در دوران جدید وارد فاز جدیدی شد؛ البته این تحركات فقط در بخش شفافیت نیست، بلکه در حوزه‌های مختلف بخش تعاون اتفاقات درخور توجهی رخ داده است. از آنجا که نظارت بر حوزه‌های مختلف وظیفه دولت محسوب می‌شود، معاونت امور تعاون برای نخستین بار ساماندهی به نام سامانه جامع و هوشمند بخش تعاون را

راه‌اندازی کرد که اعضای تعاونی‌ها در جریان جزئی‌ترین تغییرات تعاونی‌ای که در آن عضو هستند، قرار گیرند. این سامانه با هدف مبارزه با فساد، توسعه شفافیت، حذف امضاهای طلایی، حذف بوروکراسی‌های اداری و سرعت‌بخشیدن به همه خدمات ارائه‌شده در حوزه تعاون راه‌اندازی شد تا بخش تعاون را از سایه فساد خارج کرده و نور شفافیت را بر آن بتاباند. کبیری در مصاحبه‌ای با اقتصادآنلاین، بیان کرد توسعه شفافیت با افشاکری متفاوت است؛ جمله‌ای هوشمندانه که نشان‌دهنده رویکرد پخته کبیری با وجود جوان‌بودنش علیه فساد بود و نشان داد او قصد دارد در فضایی آرام و دور از هیاهو رگه‌های فساد موجود در بخش تعاونی را از بین برد اما متضرران شفافیت همین مقدار از شفافیت را تحمل نکرده و با خبرسازی‌های دروغ تلاش کردند او را در ابتدای مسیر متوقف کنند. کبیری در واکنش به این حاشیه‌سازی‌ها در اظهارنظری اعلام کرد آماده است هر هزینه‌ای را پرداخت کند تا سایه فساد و امضاهای طلایی از بخش تعاون کشور حذف شده و تعاون به حوزه امن سرمایه‌گذاری مردم تبدیل شود.

تعاونی‌های نوپنیا و جدید

در دورانی که کسب‌وکارهای مختلف به سمت استرات‌آپ یا اینترنتی‌شدن در حال حرکت هستند، کبیری تلاش داشته بخش سنتی تعاون را به این قافله برساند تا علاوه بر ایجاد انگیزه در جوانان برای حضور در عرصه کسب‌وکار در قالب تعاونی، روحیه و فرهنگ کار گروهی را

تعاون نیز به‌منظور جلب اعتماد عمومی اصل سرمایه مردم را تضمین می‌کند که این اتفاق برای اولین‌بار در تاریخ اقتصاد ایران به وقوع پیوسته است.

تثبیت اشتغال

جوان‌ترین معاون وزیر دولت از همان روزهای ابتدایی حضورش در ساختمان شماره ۲ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یکی از دغدغه‌های اصلی‌اش این بود که تسهیلات به‌نوعی در اختیار متقاضیان قرار گیرد که فرد بی‌کار به بی‌کار به‌کار تبدیل نشود از این‌رو در وهله نخست تثبیت اشتغال و سپس ایجاد اشتغال جدید در دستور کار معاونت تعاون قرار گرفت. تدوین طرح نوین اشتغال بخش تعاون (تعاون، اشتغال، بازار) به منظور تثبیت ۱۰۸ میلیون شغل موجود در بخش تعاونی‌ها و افزایش بهره‌وری و توسعه اشتغال تعاونی‌های دانش‌بنیان و نوپنیا، اعطای تسهیلات هوشمند با هدف حمایت از تولیدات بازارمحور و حمایت از زنجیره‌ها و همچنین تکمیل طرح روستا تعاون با رویکرد حمایت از تعاونی‌های روستایی با هدف ایجاد اشتغال و ارائه تسهیلات مربوطه از جمله اقدامات معاونت تعاون برای بهبود اوضاع اشتغال در سطح کشور است.

احیای بودجه بخش تعاون

موضوع بودجه در نهادهای مختلف دولتی همواره از مهم‌ترین دغدغه‌های هر بخشی است. با توجه به در سایه قرارگرفتن بخش تعاون پس از ادغام سه وزارتخانه، بودجه این بخش بیش از گذشته در حاشیه قرار گرفت. این مهم دلیلی بود تا محمد کبیری که در اواخر فصل بودجه‌بندی به بخش تعاون آمده بود مجبور به تلاش بیشتری برای دریافت بودجه مناسب بخش تعاون کشور شود. سرانجام پس از برگزاری جلسات طولانی با نمایندگان مجلس و مکاتبات گسترده، معاون امور تعاون موفق شد طلب بخش تعاون از دولت را که رقمی معادل ۱۸ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان بود، در کام نخست به عنوان دهی دولت به بخش تعاون اثبات کند؛ رقمی که تا پیش از این مدیران بخش تعاون در دولت‌های مختلف نسبت به آن بی‌توجه بودند، زیرا تصور می‌کردند دولت هیچ‌گاه زیر بار پذیرش این دهی نخواهد رفت اما کبیری با روحیه مبارز خود و نیز آرمان‌خواهی جوانانه پس از پیگیری‌های فراوان توانست این مهم را محقق کند. این تنها اقدام کبیری در بخش بودجه نبود بلکه افزایش ۱۱ برابری بودجه شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها، افزایش سرمایه هزار میلیارد تومانی بانک توسعه تعاون و ایجاد حساب جداگانه برای بخش تعاون در خزانه برای تخصیص مبالغ حاصله از بند ۲۹ اصل ۴۴ از دیگر اقدامات معاونت تعاون در بخش بودجه در دوره جدید بوده است.

مبارزه با فساد
عزم معاون جدید امور تعاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای مبارزه با فساد در بخش تعاون جزم است. محمد کبیری غیر از راه‌اندازی سامانه جامع و هوشمند بخش تعاون که به‌واسطه آن کام مهمی برای مقابله با فساد موجود در حوزه تعاون کشور برداشت، تنها به این سامانه اکتفا نکرد و برای نخستین‌بار تمامی قراردادهای صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری را منتشر کرد. از دیگر اقدامات معاونت تعاون در دوره جدید برای مبارزه با فساد می‌توان به افزایش ۱۲ برابری اهداف نظارتی و حسابرسی برای توسعه نظارت، شفافیت و مبارزه با فساد در تعاونی‌ها و همچنین انتشار تمامی قراردادهای حوزه تحقیقات، آموزش و ترویج معاونت تعاون اشاره کرد که تا پیش از این برای خود وزارتخانه نیز بخشی مهم به شمار می‌رفت.

تفاهم‌نامه‌های هدفمند

مدتی است نهادهای مختلف دولتی در راستای تسریع امور تفاهم‌نامه‌های همکاری مختلفی را میان خود امضا می‌کنند. معاونت امور تعاون نیز از این امر مستثنا نیست و در راستای پیشرفت و بهبود اوضاع تعاونی‌های سراسر کشور تفاهم‌نامه‌های مختلفی را به صورت هدفمند و با رویکرد نتیجه‌محور به امضا رسانده است. یکی از مهم‌ترین تفاهم‌نامه‌های امضا‌شده، تفاهم‌نامه با شستا است؛ تفاهمی که براساس آن قرار است برخی از شرکت‌های این هلدینگ بزرگ اقتصادی با تعاونی‌های دارای صلاحیت واگذار شود؛ طرحی که در ابتدا سروصدای زیادی به پا کرد و عده‌ای معتقد بودند این امر موجب بروز فساد می‌شود که پس از توضیحات تکمیلی مشخص شد قرار است کمیته‌ای از کارشناسان مختلف تشکیل شده و صلاحیت اقتصادی و مدیریتی تعاونی‌هایی که خواستار خرید شرکت‌های زیر مجموعه شستا هستند، بررسی شود تا تخلف یا فسادى در این مسیر رخ ندهد. از دیگر تفاهم‌نامه‌های امضا‌شده در دوران مدیریت جدید معاونت تعاون می‌توان به امضای تفاهم‌نامه میان اتاق تعاون ایران، شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران و معاونت تعاون برای توزیع کالاهای اساسی، امضای تفاهم‌نامه با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به‌منظور حمایت از تشکیل تعاونی‌های بهداشتی و درمانی و حذف واسطه‌ها در نظام سلامت، امضای تفاهم‌نامه میان فروشگاه زنجیره‌ای رفاه، تعاونی‌های مصرف و معاونت تعاون به‌منظور توسعه بازار تعاونی‌های تولیدی و امضای تفاهم‌نامه با معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی به‌منظور انجام پروژه‌های پژوهشی و توسعه کمی و کیفی بخش تعاون به‌ویژه تعاونی‌های دانشجویی و ترویج فرهنگ تعاون در دانشگاه‌ها اشاره کرد.

